

GEBELİK VE ENFEKSİYON

Editörler

Prof. Dr. Yeşim TAŞOVA

Prof. Dr. Mustafa Kemal ÇELEN

Hipokrat
Yayıncılık

© Ocak 2020 Gebelik ve Enfeksiyon

ISBN: 978-605-7874-43-6

Tüm hakları saklıdır. 5846 ve 2936 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri yasası gereği; bu kitabın basım, yayın ve satış hakları Hipokrat Yayınevi'ne aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kağıt ve/veya başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz, dağıtılamaz. Tablo, şekil ve grafikler izin alınmadan, ticari amaçlı kullanılamaz.

Editörler

Prof. Dr. Yeşim TAŞOVA

Prof. Dr. Mustafa Kemal ÇELEN

Yayıncı

Hipokrat Kitabevi

Kapak Tasarım

Yakup DEMİR

Grafik-Tasarım

Hipokrat Grafik Tasarım

Baskı - Cilt

Sözkesen Matbaacılık

İvedik Organize 1518. Sokak Matsit İş Merkezi No: 2/40

Tel: (0312) 395 21 10 - Yenimahalle / Ankara

Hipokrat
Yayıncılık

Süleyman Sırrı Cad. No:16/2 Sıhhiye
Tel: (0312) 433 03 05 - 15 ANKARA
www.hipokratkitabevi.com

Önsöz

iii

Değerli Meslektaşlarımız,

Gebelik ve Enfeksiyon kitabı, GÜNİDER (Güney Anadolu Nöroloji ve İnfeksiyon Derneği) ve ÇEHDER (Çukurova Enfeksiyon Hastalıkları Derneği) tarafından aylar süren çalışmalarla titizlikle yayına hazırlandı. Kadın hayatının önemli bir dönemi olan gebelik süreci ile ilgili bir kitap yazma fikri bu alanda dilimizde yazılmış bir kaynağın eksik olduğunu fark etmemizle ortaya çıktı. Bu kitabın önemli bir boşluğu dolduracağını ve uzmanlık alanımızın dışında da başta kadın hastalıkları ve doğum hekimleri ve aile hekimleri ile çocuk sağlığı ve hastalıkları hekimleri olmak üzere gebelik takibi yapan pek çok meslektaşımız için önemli bir kaynak olacağını düşünmekteyiz. Güney Anadolu Enfeksiyon Platformu adı altında birlikte faaliyet gösteren derneklerimizin bu ilk kitabını aramızdan beklenmedik bir şekilde ayrılan, bilimsel bakış açısı ve insanlığı ile bizlere daima örnek olan hocamız Prof. Dr. Hasan Salih Zeki Aksu'nun anısına adıyoruz. Kitabın camiamıza ve tıp literatürüne faydalı olmasını dileriz. Bu kitabın hazırlık aşamasından baskı sürecine kadar ciddi özveri sağlayan başta Dr. İrem Akdemir Kalkan olmak üzere, katkı sağlayan tüm yazarlarımıza ve bölüm editörlerine en içten teşekkürlerimizi sunuyoruz.

Prof. Dr. Yeşim TAŞOVA

Prof. Dr. Mustafa Kemal ÇELEN

Kısım Editörleri

v

I. KISIM

Saim Dayan, Prof. Dr.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Fesih Aktar, Doç. Dr.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.

İrem Akdemir Kalkan, Öğr. Gör. Dr.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Ömer Karaşahin Uzm. Dr.

Erzurum Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

II. KISIM

Behice Kurtaran, Prof. Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Celal Ayaz, Prof. Dr.

Sanko Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

III. KISIM

Tuba Dal, Prof. Dr.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Tıbbi Mikrobiyoloji AD.

İlkay Karaoğlan, Prof. Dr.

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

IV. KISIM

Ayhan Akbulut, Prof. Dr.

Fırat Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Yaşar Bayındır, Prof. Dr.

İnönü Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Katkıda Bulunan Yazarlar

vii

Ahmet Murat Yavaş, Araş. Gör. Dr.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Tıbbi Mikrobiyoloji AD.

Aslıhan Candevir Ulu, Doç. Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Ayşe Seza İnal, Dr. Öğr. Üyesi

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Ayşe Özlem Mete, Dr. Öğr. Üyesi

Gaziantep Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Behice Kurtaran, Prof. Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Bünyamin Sevim, Dr.

Batman İl Sağlık Müdürlüğü

Cenk Soysal, Dr. Öğr. Üyesi

Kütahya Sağlık Bilimleri Üniversitesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum AD.

Çiğdem Tümbül Mermutluoğlu, Dr. Öğr. Üyesi

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Deniz Oluklu, Uzm. Dr.

Ankara Eğitim Araştırma Hastanesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum

Elif Şahin Horasan, Prof. Dr.

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Eyüp Arslan, Uzm. Dr.

Bismil Devlet Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Ferit Kuşçu, Doç. Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Fesih Aktar, Doç. Dr.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.

Fethiye Akgül, Uzm. Dr.

Batman Bölge Devlet Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Füsun Kardeşahin, Uzm. Dr.

Erzurum İl Sağlık Müdürlüğü
Halk Sağlığı Uzmanı

Güle Çınar, Öğr. Gör. Dr.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

İrem Akdemir Kalkan, Öğr. Gör. Dr.

Ankara Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Mehmet Tanhan, Dt.

Dicle Üniversitesi Diş Hekimliği Fakültesi,
Periodontoloji AD.

Mehmet Çabalak, Dr. Öğr. Üyesi

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Melisa Zişan Karslıoğlu, Uzm. Dr.

Koç Üniversitesi Hastanesi Göz Hastalıkları AD.

Merve Ayhan, Ecz.

Serbest Eczacı, Batman

Meryem Merve Ören, Dr. Öğr. Üyesi

İstanbul Üniversitesi İstanbul Tıp Fakültesi,
Halk Sağlığı AD.

Nazife Duygu Demirbaş, Uzm. Dr.

İstanbul Mehmet Akif Ersoy
Göğüs ve Kalp Damar Cerrahisi Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Nida Özcan, Dr. Öğr. Üyesi

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi Tıbbi Mikrobiyoloji AD.

Nurullah Peker, Dr. Öğr. Üyesi

Dicle Üniversitesi Kadın Hastalıkları ve Doğum AD.

Ömer Karaşahin, Uzm. Dr.

Erzurum Bölge Eğitim Araştırma Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Özay Akyıldız, Uzm. Dr.

Acıbadem Adana Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Özlem Kandemir, Prof. Dr.

Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Özlem İpek, Dt.

Diyarbakır Ağız ve Diş Sağlığı Hastanesi

Sabahattin Ertuğrul, Doç. Dr.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları AD.

Saim Dayan, Prof. Dr.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Selami Erdem, Uzm. Dr.

Diyarbakır Özel Bağlar Hastanesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum

Selim Badur, Prof. Dr.

İ.Ü. İstanbul Tıp Fakültesi Emekli Öğretim Üyesi,
GSK-Vaccines, Scientific Affairs and Public Health
Director-EM

Selçuk Nazik, Doç. Dr.

Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi
Tıp Fakültesi Enfeksiyon Hastalıkları ve
Klinik Mikrobiyoloji AD.

Süheyla Kömür, Doç. Dr.

Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Tayibe Bal, Dr. Öğr. Üyesi

Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Tuba Dal, Prof. Dr.

Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi,
Tıp Fakültesi Mikrobiyoloji AD.

Tuğba Sarı, Doç. Dr.

Pamukkale Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Uğur Değer, Uzm. Dr.

Memorial Dicle Hastanesi,
Kadın Hastalıkları ve Doğum

Yakup Demir, Araş. Gör. Dr.

Dicle Üniversitesi Tıp Fakültesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji AD.

Yeşim Yıldız, Uzm. Dr.

Mardin Devlet Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

Zehra Gül Duman, Uzm. Dr.

Ankara Dışkapı Yıldırım Beyazıt
Eğitim Araştırma Hastanesi,
Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji

İçindekiler

ix

KISIM I - Genel Bilgiler

Bölüm 1

Sağlıklı Gebenin Takibi3

Nurullah Peker • Selami Erdem

Bölüm 2

Beslenme9

Meryem Merve Ören

Bölüm 3

Gebelikte Değişen Fizyoloji ve Enfeksiyon Hastalıklarına Yatkınlık17

Ayşe Özlem Mete

Bölüm 4

Gebelikte İlaç Metabolizması ve Antibiyotik Kullanımı23

Merve Ayhan

Bölüm 5

Gebelikte Laboratuvar Testlerinin Yorumlanması33

Bünyamin Sevim

Bölüm 6**İn Vitro Fertilizasyon (IVF) Uygulaması Öncesi Taranan Enfeksiyon Hastalıkları.....43**

Uğur Değer

Bölüm 7**Gebelerde Enfeksiyöz Etkenlerin Taranması47**

Tuba Dal • Ahmet Murat Yavaş

Bölüm 8**Ağız ve Diş Hastalıkları59**

Mehmet Tanhan • Özlem İpek

Bölüm 9**Aşılama67**

İrem Akdemir Kalkan • Selim Badur

KISIM II - Bakteriyel Enfeksiyonlar**Bölüm 10****Sifiliz79**

Saim Dayan

Bölüm 11**Tüberküloz91**

Selçuk Nazik

Bölüm 12**Bruselloz99**

Behice Kurtaran • Zehra Gül Duman

Bölüm 13**Grup B Streptokok Enfeksiyonları.....105**

Yeşim Yıldız

Bölüm 14**Bakteriyel Vajinitler115**

Cenk Soysal

Bölüm 15**Bakteriyel Pnömoniler125**

Güle Çınar

Bölüm 16**Üriner Sistem Enfeksiyonları ve Asemptomatik Bakteriüri129**

Süheyla Kömür

Bölüm 17**Listeria Enfeksiyonları.....137**

Elif Şahin Horasan

Bölüm 18**Koryoamniyonit.....143**

Özay Akyıldız

Bölüm 19**Yenidoğan Döneminde Konjenital Bakteriyel Enfeksiyonlar155**

Sabahattin Ertuğrul • Fesih Aktar

KISIM III - Viral Enfeksiyonlar**Bölüm 20****Kızamık173**

Emine Füsün Kardeşahin • Ömer Kardeşahin

Bölüm 21**Kızamıkçık185**

Ferit Kuşcu

Bölüm 22**Hepatit A191**

Fethiye Akgül

Bölüm 23**Hepatit E.....197**

Nazife Duygu Demirbaş

Bölüm 24**Hepatit B ve D Virüs Enfeksiyonları205**

Özlem Kandemir

Bölüm 25**HIV/AIDS.....213**

Aslıhan Candevir Ulu

Bölüm 26**Suçiçeği223**

Tuğba Sarı

Bölüm 27**Zona233**

Nida Özcan

Bölüm 28**İnfluenza239**

Ayşe Seza İnal

Bölüm 29**İnfluenza Dışı Viral Üst Solunum Yolu Enfeksiyonları255**

Mehmet Çabalak

Bölüm 30**Sitomegalovirüs.....267**

Çiğdem Tümbül Mermutluoğlu

Bölüm 31**Herpes Enfeksiyonları.....281**

Eyüp Arslan

Bölüm 32**Parvovirüs Enfeksiyonları293**

Yakup Demir • İrem Akdemir Kalkan

Bölüm 33**Zika Virüs Enfeksiyonları.....299**

Zehra Gül Duman

Bölüm 34**Yenidoğan Döneminde Konjenital Viral Enfeksiyonlar313**

Fesih Aktar • Sabahattin Ertuğrul

KISIM IV - Diğer Enfeksiyonlar**Bölüm 35****Toksoplazmoz337**

Tayibe Bal

Bölüm 36**Vajinal Kandidiyazis345**

Deniz Oluklu

Bölüm 37**Oküler Enfeksiyonlar351**

Melisa Zişan Karslıoğlu

Bölüm 38**İntestinal Paraziter Enfeksiyonlar367**

Ömer Karaşahin • Emine Füsün Karaşahin